

E

Environment

S

Social

G

Governance

CSRD, ESG

FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉSTÉTELI KÖTELEZETTSÉG 2025-TŐL, FOGALMAK ÉS TÖRVÉNYI SZABÁLYOZÁS

Dr. Tikász Ildikó Edit
AKI Agrárközgazdasági Intézet

A fenntarthatósági jelentéstétel fogalma és a kapcsolódó ESG mozaikszó mostanáig a vállalkozások egy szűk csoportja számára volt ismert. Az Európai Unió fenntarthatósági és karbonsemlegességi törekvései ugyanakkor felülírták mindezt, és a CSRD irányelv megjelenésével minden üzleti szereplő számára előbb vagy utóbb elkerülhetetlenné válik a fenntarthatósági szempontok figyelembevétele és hiteles nyilvántartása. A sok új információ közötti eligazodást nem könnyíti a magyarországi szabályozás, amely rögtön két törvényen keresztül adaptálta az EU-s irányelvet, kétszeres

adminisztrációs terhet róva a hazai vállalkozásokra, köztük a mezőgazdaságban tevékenykedőkre.

Bár e jogszabályi előírások kevés mezőgazdasági szereplőt érintenek közvetlenül, önkéntes vállalás vagy más jogszabályi kötelezettség alapján, illetve kedvezőbb banki finanszírozási lehetőség reményében ESG-hez kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettsége bárkinek keletkezhet. Ezért érdemes már most elkezdni ismerkedni ezekkel a rendszerekkel és azok információigényével. Az első lépésekhez kíván e cikk segítséget adni.

Mi az ESG?

A vállalati fenntarthatósági törekvések és társadalmi felelősségvállalás fejlődésével a 2000-es évek közepén létrejött az üzleti befektetési döntéseket ma már globális szinten megalapozó, ún. **ESG** (Environmental - Környezeti, Social-Társadalmi & Governance-Irányítási) **önkéntes jelentéstételi keretrendszer**. Célja a vállalatok fenntartható működésének megértése és mérése, a nem pénzügyi lehetőségek és kockázatok nyomon követése az etikus üzleti gyakorlatot folytató cégekbe történő felelős befektetés érdekében. Az „E”, azaz a környezeti pillér főbb

területei a klímaváltozás, az erőforrás-gazdálkodás és a tiszta energia, az üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának mértéke és a hulladékkezelés.

Az „S”, vagyis társadalmi témakör fontosabb ügyei a humán tőke menedzsmentje, valamint a gyártott, ill. forgalmazott termékek, szolgáltatások és a vásárlók iránti felelősségvállalás. A „G”, azaz a vállalatirányítás szempontjából pedig a vállalat menedzsmentje és struktúrája, üzleti gyakorlata és stabilitása a sarkalatos pontok.

Az ESG eredetileg befektetők által használt keretrendszer, célja a tőzsdei kibocsátók által közzétett fenntarthatósági információk értékelése. Nem készültek hozzá globálisan elfogadott, egységes kritériumok és jelentéstételi normák, hanem a vállalatok ún. fenntarthatósági jelentéstételi rendszerek sztenderdjeit alkalmazzák, leggyakrabban a Globális Jelentéstételi

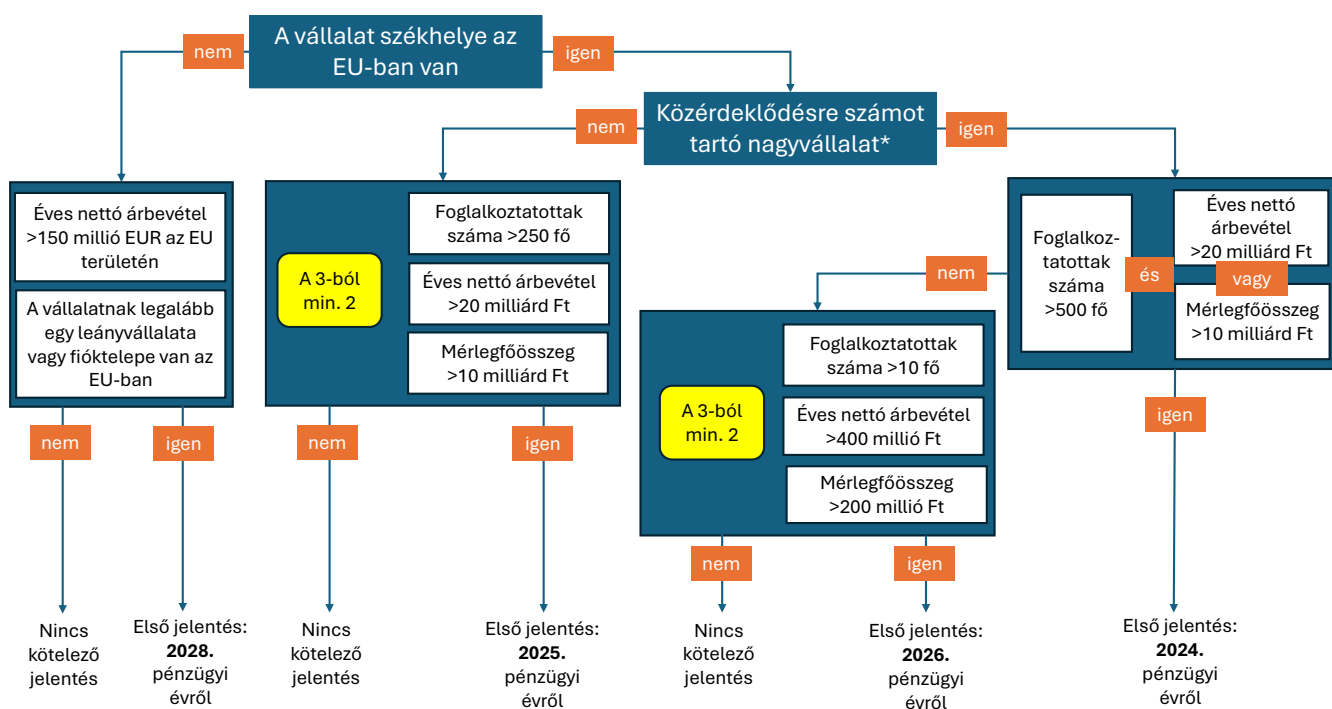
Kezdeményezését (Global Reporting Initiative, GRI) és a Fenntarthatósági Számviteli Szabványok Testületét (Sustainability Accounting Standard Board, SASB). Ez egyúttal az egyik fő kritika is az ESG-vel szemben, hiszen így nem valósul meg a következetes, transzparens, összehasonlítható és megbízható jelentéstétel.

EU-s szabályozás - CSRD

A hiteles, teljes és összehasonlítható fenntarthatósági jelentések érdekében az Európai Parlament és a Tanács az Európai Zöld Megállapodás intézkedéseinek támogatására 2024. január 1-jével hatályba léptette és a vállalatok számára kötelezővé tette **a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati jelentéstételről szóló 2022/2464 (EU) irányelvet (CSRD)**. Az ennek részeként bevezetett Európai

Fenntarthatósági Jelentési Szabványok (ESRS) a nagy- és kisvállalatoktól egyaránt **megköveteli, hogy átfogó és teljes körű jelentést tegyenek a pénzügyi, valamint a környezeti (E), társadalmi (S) és vállalatirányítási (G) teljesítményükről**. A kötelezettség 2024-től fokozatosan lép hatályba a CSRD hatóköre alá tartozó különböző vállalatok esetében (1. ábra).

1. ábra: CSRD-jelentéstételi kötelezettség

*Közérdeklődésre számot tartó nagyvállalat: az a gazdálkodó, amelynek átruházható értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség valamely államának szabályozott piacán kereskedésre befogadták, valamint minden olyan gazdálkodó, amelyet egyéb jogszabályok vagy szabályozások közérdeklődésre számot tartónak minősítenek (bankok, biztosítók és brókercégek). Forrás: 2022/2464 (EU) Irányelv, 2000. évi C. törvény a számvitelről és S&P alapján saját szerkesztés

A CSRD-nek való megfelelés a kötelezettségen túl üzleti előnyökkel is járhat, többek között:

- Hatékonyságnövekedés – az ESG rendszer szerint nyilvántartott adatok segítik a vállalkozás működésének pontosabb megismerését és azoknak a beavatkozási pontoknak a beazonosítását, amelyek révén – például az energia-felhasználás csökkentésével – költségmegtakarítás érhető el vagy a termelékenység javítható.
- Versenyelőny – a fenntarthatósági jelentések által javított fogyasztói megítélés növelheti a piaci részesedést, vonzhatja a fiatal munkavállalókat, és előnyös helyzetet eredményezhet az üzleti kapcsolatokban.
- Pénzügyi hozzáférés – a fenntartható pénzügyi forrásokra való jogosultság fokozása révén.

¹ A Bizottság (EU) 2023/2772 felhatalmazáson alapuló rendelete

A CSRD irányelvet az EU tagországainak 2024. július 6-ig kellett a saját joggyakorlatukba átültetni. Magyarországon ez a **számvitelről szóló 2000. évi C. törvény**, valamint a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény módosításával történt meg. Ezzel párhuzamosan megalkották itthon az ún. **ESG Törvényt**², amely szintén a CSRD irányelvnek való megfelelést szolgálja. Az új rendelkezések 2024. január 1-jével léptek hatályba. Jogosan merül fel tehát a kérdés, hogy mi a különbség a két szabályozás között?

A CSRD-ben foglaltakat a számviteli törvény gyakorlatilag változatlanul átvette. Fontos elem, hogy a vállalkozónak a fenntarthatósági jelentést az ESRS-nek megfelelően kell elkészítenie. A 2007. évi LXXV. törvény a számviteli törvény előírásai szerint elkészített fenntarthatósági jelentések auditálásával kapcsolatos, azaz az ún. bizonyossági vélemény nyújtásának szabályozását tartalmazza, amelyet a jogszabály szerint fenntarthatósági minősítéssel

rendelkező kamarai tag könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég végezhet.

Az ESG törvényt ezzel szemben leginkább az EU Taxonómia, a 2024-ben elfogadott szintén EU-s, a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelv, azaz a CSDDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive), illetve a beszállítói lánc átvilágítására vonatkozó nemzetközi irányelvek ihlették. Az ESG jelentésben a beszállítók helyzetének fenntarthatósági értékelése is helyet kapott annak biztosítására, hogy üzleti érdeké váljon a fenntartható partnerek kiválasztása. Fontos kiemelni ugyanakkor, hogy az ESG jelentéseket nem az ESRS standardoknak megfelelően, hanem az ESG törvény részletszabályait tartalmazó 13/2024 (VIII.15.) SZTFH (Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága) rendelet szerint kell elkészíteniük a vállalkozásoknak. Az auditálást pedig az SZTFH-nyilvántartásban szereplő ESG-tanúsítók végzik (1. táblázat). **Mindezekből az is következik, hogy az így kialakított ESG adatbázis és jelentések nem lesznek nemzetközileg alkalmazhatók!**

1. táblázat: A CSRD és a hazai szabályozás összehasonlítása

Megnevezés	CSRD	Magyar ESG tv.
Törvényi szabályozás	2022/2464/EU rendelet, 2000. évi C. törvény 2007. évi LXXV. törvény	2023. évi CVIII. tv. 13/2024 (VIII.15.) SZTFH rendelet
A beszámoló formátuma	Az üzleti jelentés részeként	Önálló beszámoló
Hitelesítő személy	Könyvvizsgáló, speciális minősítéssel	ESG tanúsító

Forrás: Mosonyi (2024) alapján saját szerkesztés

Részletesebben, a két szabályozás közötti különbségek a <https://www.csrdsoftware.com/post/esg-torveny-es-csrd---mi-a-kulonbseg-a-ke-t-szabalyozas-kozott> található.

Egyelőre még nem teljesen világos, hogy mit jelent e két törvényi szabályozás a vállalkozásoknak, hogy

pontosan hány jelentéstételi rendszert kell kiépíteniük, illetve hogyan lehet a két rendszernek egyszerre a leghatékonyabban és legköltségkímélőbb módon megfelelniük. Remélhetőleg, mire az első mezőgazdasági vállalkozások fenntarthatósági jelentéstételi kötelezettsége aktuálissá válik, addigra ezek a bizonytalanságok kikerülnek a rendszerből.

Források:

- CSRD Software (2024): Fenntarthatósági előírások 2024-ben: CSRD és ESG törvény különbségei
- Deloitte (2024): #1 Mi az az ESG? <https://www2.deloitte.com/hu/hu/pages/energia-energiatorozok/articles/esg-explained-1-what-is-esg.html>
- ESG magazin (2024): Mia az az ESG? <https://esgmagazin.hu/esg/>
- Huzsvai D. (2024): A CSRD hazai implementációja. KPMG. <https://blog.kpmg.hu/2024/06/a-csrd-hazai-implementacioja/>
- Killik L. (2024): ESG-törvény: miért kulcsfontosságú a korai felkészülés a magyar vállalkozások számára? <https://mgi-bpo.hu/szakmai-hirek/esg-torveny-miert-kulcsfontossagu-a-korai-felkeszules-a-magyar-vallalkozasok-szamarara/>
- Mosonyi Á. (2024): ESG és a fenntarthatósági jelentéstétel: mit kell tudni a nemzetközi és hazai szabályozásról? <https://www.rsm.hu/blog/esg-es-a-fenntarthatosagi-jelentestetel>
- Salgó I. (2024): ESG-törvény és társai: útvesztőben a magyar vállalatok a sok hasonló fenntarthatósági megfelelés miatt. Portfolio. <https://www.portfolio.hu/uzlet/20240207/esg-torveny-es-tarsaik-utvesztoben-a-magyar-vallalatok-a-sok-hasonlo-fenntarthatosagi-megfeleles-miatt-667223>
- SAP (2024): A vállalati fenntarthatósági jelentésről szóló uniós irányelv (CSRD). <https://www.sap.com/hungary/products/sustainability/csrd-guide.html>
- Taschner M. (2023): New CSRD Sustainability Reporting Covering More Companies and More Disclosures. S&P Global. <https://www.spglobal.com/market-intelligence/en/news-insights/research/new-csrd-sustainability-reporting-covering-more-companies-and-more-disclosures>
- Tikász I.E. – Varga E. – Márkus R. (2023): Mezőgazdasági vállalkozások környezetterhelésének nyilvántartása. MÁL Magyar Állattenyésztők Lapja. 28. évf. 11. sz. 2023. november.

² 2023. évi CVIII. törvény a fenntartható finanszírozás és az egységes vállalati felelősségvállalás ösztönzését szolgáló környezettudatos, társadalmi és szociális szempontokat is figyelembe vevő, vállalati társadalmi felelősségvállalás szabályairól és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról

